

Norsk bistand finansierte Hamas-terror og UD løy om det

Av: Michael Anderson, Krimnett

Terrorangrepet mot Israel den 7. oktober 2023 var ikke bare sjokkerende i sin brutalitet og omfang, men utløste også en sikkerhetspolitisk situasjon som vil prege verden i år fremover.

Angriperne var velutstyrte – en rekke videoer viser tungt bevæpnede personer med granater og militære vester, samt bruk av en rekke kjøretøy, hangglidere og båter.


Krimnetts unike granskning og faktafinning viser at Hamas blant annet fikk ressursene til dette gjennom norske bistandspenger.

Mens det usanne budskapet ble solgt inn fra utenriksminister Anniken Huitfeldt og flere andre om at norsk bistand ikke har hjulpet Hamas, viser Krimnetts undersøkelser at norske bistandspenger tvert imot hjalp til å finansiere terroren.



Forsøket på å innhente informasjon møtte på flere brudd på Offentlighetsloven. Mens Utenriksdepartementet blir gransket av Sivilombudet for lovbrudd, sier Norad at de slettet innsynsbegjæring uten journalføring eller behandling, som er flere lovbrudd.

Sentrale momenter:

- **Hamas' sin hovedfinansieringskilde har vært skatter og avgifter**
- **Norske bistandspenger gikk videre til Hamas i form av skatter og avgifter**
- **Utenriksminister Anniken Huitfeldt forklarte seg usant til media om at norsk bistand ikke hjalp Hamas; tilsvarende gjorde Åsmund Aukrust (Ap)**
- **Norad brøt offentlighetsloven, og slettet innsynsbegjæring uten journalføring**
- **Utenriksdepartementet brøt offentlighetsloven, og granskes p.t. av Sivilombudet**

 **Rune Jansen Hagen**
@rjhagen

Vinklingen på en saksbehandler er unødvendig tabloid, men responsen til [@noradno](#) og [@Utenriksdept](#) er ikke imponerende. Det er uansett opplagt at overføringer til Gaza som medfører økt forbruk lokalt har gitt økte inntekter for Hamas. Mye tyder på at de har bygd tunneller for disse

 **Michael Anderson**  @mandersoncfa · Dec 24, 2023
Granskning: Hamas fikk finansiering med norsk hjelp. Norske bistandspenger gikk til Hamas via mellomledd. Dusørordning for faktafeil. Artikkel.

Professor i økonomi ved Universitetet i Bergen, Rune Jansen Hagen

DEN ISRAELSK-PALESTINSKE KONFLIKTEN

11. oktober 2023 kl. 11:12 Norge ber verden om fortsatt støtte til Palestina - Norge og utenriksminister Anniken Huitfeldt (Ap) ber det internasjonale samfunnet om å fortsette sin bistand til Palestina. Det melder nyhetsbyrået Reuters.

Humanitær bistand til folket i Gaza bør prioriteres, sier Huitfeldt. Hun sier også til nyhetsbyrået at det ikke finnes grunn til å tro at norsk bistand til Palestina har hjulpet Hamas.

Utenriksminister Anniken Huitfeldt

Innhold

Krimnetts overordnede prosess og vurdering inn i saken.....	3
DEL 1: Hamas sin hovedfinansiering har vært gjennom skatter og avgifter	4
1.1 Hovedkilden til Hamas' pengebruk har vært skatter og avgifter	4
1.2 Skattene og avgiftene hentes fra personer på Gaza-stripen	4
1.3 Gikk norske bistandspenger til personer på Gaza-stripen, og dermed videre til Hamas?	6
1.4 Bekreftelse fra professor ved Universitetet i Bergen	6
DEL 2: Innsyn i Utenriksdepartementet og bistandsapparatet – hva visste de?	7
2.1 Forventet: Evalueringer av hvor mye penger som gikk videre til Hamas	7
2.2 Forventet: Risikodokumenter og andre dokumenter om overføringene	7
2.3 Realitet: Innsynsbegjæring til Norad slettet uten journalføring eller behandling	7
2.3 Realitet: Innsynsbegjæring til UD – ubesvart i nær tre måneder	7
DEL 3: Dokumentinnsyn i enkeltsaker – hvem har vært involvert?	8
3.1 Søk på dokumenter i eInnsyn for å finne navn på saksbehandlere	8
DEL 4: Uriktige forklaringer/falsk informasjon fra Utenriksministeren, UD, Aukrust og VG	9
4.1 Uriktig informasjon fra utenriksminister Anniken Huitfeldt, i NRK	9
4.2 Uriktig informasjon fra Åsmund Aukrust, i VG	10
4.3 Uriktig informasjon fra Utenriksdepartementet – oppslag om saksbehandler	11
DEL 5: Sivilombudets granskning av brudd på Offentlighetsloven.....	13

Krimnetts overordnede prosess og vurdering inn i saken

Terrorangrepet den 7. oktober var sjokkerende og grusomt. Samtidig ble det publisert omfattende videomateriale. Dette videomaterialet viste angripere som var overraskende velutstyrte – veltrente, bevæpnet med et stort antall granater, og uten synlige spor av den underernæringen man kan få inntrykk fra media rammer Gaza-stripen.

Krimnetts unike vinkling i Norge var å forfølge spørsmålet om hvordan Hamas har skaffet de omfattende ressursene som krevdes for angrepet og er synlig på videomaterialet. Andre medier har i liten eller ingen grad forfulgt dette temaet.

Ut fra funnene, at Hamas finansierte seg i hovedsak gjennom skatter og avgifter, ble spørsmålet videre fulgt opp om norske bistandspenger gikk til Hamas i form av skatter og avgifter.

DEL 1: Norske bistandspenger gikk videre til Hamas

Krimnetts undersøkelse skulle vise at norske bistandspenger bidro til å finansiere terrorangrepet – at pengeoverføringer fra Norge gikk videre til Hamas via mellomledd. Pengeoverføringene gikk først til personer på Gaza-stripen, og deretter videre til Hamas.

DEL 2: Innsyn i Utenriksdepartementet og bistandsapparatet – hva visste de?

Krimnett søkte å undersøke hvor mye Utenriksdepartementet visste. I og med at norske bistandspenger går videre til Hamas, hvilke risikovurderinger, kontroller og evalueringer finnes av hvor mye dette utgjør? Når det tildeles bistand, vet man hvor mye som går videre til Hamas? Om det eksempelvis betales 100 millioner til personer på Gaza-stripen, hvor mye vil gå videre til Hamas i form av skatter og avgifter?

Det skulle vise seg at verken Utenriksdepartementet eller Norad hadde noen informasjon om dette, og begge brøt offentlighetsloven.

DEL 3: Innsyn i enkeltsaker – hvem har vært involvert?

Krimnett søkte å påvise sikkert gjennom dokumentinnsyn at pengeoverføringer var gjort til personer på Gaza-stripen, samt navn på hvem som hadde vært involvert i dette. Dette ble bekreftet, og navn på saksbehandler funnet.

DEL 4: Uriktige forklaringer/falsk informasjon fra Utenriksministeren, UD, Åsmund Aukrust og VG

Flere aktører har kommet med og spredt uriktig informasjon om at norske bistandspenger ikke hjalp Hamas, eller at norske bistandspenger ikke gikk til Hamas indirekte.

Dette inkluderer blant annet tidligere utenriksminister Anniken Huitfeldt, Utenriksdepartementet, stortingsrepresentant Åsmund Aukrust og VG. Disse ble gitt tilsvar.

DEL 5: Sivilombudets granskning av lovbrudd

Som følge av brudd på offentlighetsloven hos Utenriksdepartementet har Sivilombudet startet granskning. Denne er fortsatt pågående.

DEL 1: Hamas sin hovedfinansiering har vært gjennom skatter og avgifter

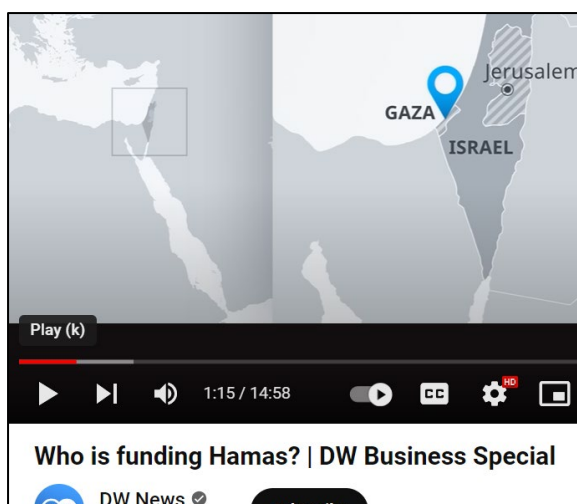
Terrorangrepet den 7. oktober viste svært velutstyrte angripere – ikke bare med enkle våpen som pistoler og kniver, men med tunge rifler og granater, militære bærevester, og en rekke kjøretøy. Det var åpenbart at tapstallene ville vært langt lavere uten de omfattende ressursene som gikk inn i angrepet.

Spørsmålet om hvordan Hamas skaffet ressursene til angrepet er omtrent ikke i det hele tatt dekket i norske medier. Krimnetts vinkling og omtale rundt dette i Norge har vært nærmest unik.

1.1 Hovedkilden til Hamas' pengebruk har vært skatter og avgifter

Søk viste at utenlandske medier hadde forfulgt problemstillingen om hvordan Hamas finansierer seg i stor grad allerede, selv om norske medier ikke har det.

I et Deutsche Welle-program, «Who is funding Hamas?», fastslås det at hovedfinansieringen for Hamas er skatter og avgifter hentet fra personer og pengebruk på Gaza-stripen:



Sitat: “tax ... is [Hamas'] primary source of income right now”

<https://www.youtube.com/watch?v=Sf6xl5HHchw&t=74s>

1.2 Skattene og avgiftene hentes fra personer på Gaza-stripen

Flere artikler, i utenlandske medier, har i årevis omtalt hvordan Hamas har skattlagt et meget bredt utvalg produkter og tjenester, fra flaskevann og skolemateriell til toalettpapir.

BBC omtaler allerede i 2016, i artikkelen «*Gazans squeezed by triple taxes as Hamas replaces lost income*» at rundt 400 produkter har fått prisøkninger på grunn av Hamas:

Gazans squeezed by triple taxes as Hamas replaces lost income

🕒 20 June 2016

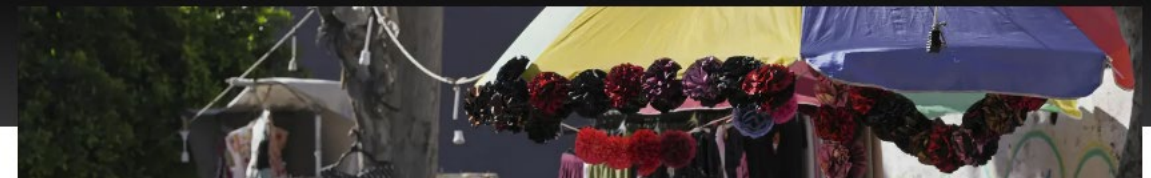
When Hamas raised taxes about three months ago, it pushed up the price of about 400 imported products by 20%.

<https://www.bbc.com/news/world-middle-east-36274631>

Associated Press skriver i 2022, i artikkelen «*Seeking new funds, Hamas raises taxes in impoverished Gaza*» hvordan disse skattepengene som samles inn går til militære formål:

With ... its heavy spending on its military wing, it is no surprise that Hamas is seeking new sources of revenue. ... The funds help Hamas operate a government and powerful armed wing.

Seeking new funds, Hamas raises taxes in impoverished Gaza



<https://apnews.com/article/russia-ukraine-israel-middle-east-6620afd34acc62ffa7fd822a749e8b>

En rekke andre kilder omtaler den store variasjonen i produkter og tjenester som skattlegges av Hamas, og som medfører inntekter til Hamas når disse benyttes/kjøpes av beboere på Gaza-stripen – kafeer, hoteller, flaskevann, skolemateriell, toalettpapir, jeans, religiøse hodeplagg, mv. Eksempelvis RFI: <https://www.rfi.fr/en/business-and-tech/20230430-tax-rises-fuel-merchants-discontent-in-impoverished-gaza>

1.3 Gikk norske bistandspenger til personer på Gaza-stripen, og dermed videre til Hamas?

Undersøkelsene viste altså at:

- Hamas fikk sin hovedfinansiering via skatter og avgifter
- Skattene og avgiftene ble innhentet fra pengebruk på Gaza-stripen

Dette reiste det presserende spørsmålet:

- Ble norske bistandspenger overført til personer som bor og bruker penger på Gaza-stripen, slik at de da gikk videre til og finansierte Hamas?

Svaret på dette skulle vise seg å være «ja», omtalt i Del 3. Norske bistandspenger ble overført til et meget stort antall personer på Gaza-stripen, og ville derfra for en del bli brukt et bredt antall dagligdagse varer og tjenester, og derfra gå videre til Hamas.

1.4 Bekreftelse fra professor ved Universitetet i Bergen

Professor ved Universitetet i Bergen, Rune Jansen Hagen, der med hovedfokus på samfunnsøkonomi og politisk økonomi, kommenterte i etterkant at:

«Det er uansett opplagt at overføringer til Gaza som medfører økt forbruk lokalt har gitt økte inntekter for Hamas». (bilde på forside)

Det er opplagt at overføringer til Gaza som medfører økt forbruk lokalt gir økte inntekter for Hamas, på samme måte som at overføringer til et stort antall nordmenn fra utlandet ville medføre inntekter til den norske staten gjennom økt økonomisk aktivitet, skatt og avgift, eksempelvis merverdiavgift når mottakerne kjøper daglige varer og tjenester.

DEL 2: Innsyn i Utenriksdepartementet og bistandsapparatet – hva visste de?

Som omtalt i del 1 var det utvilsomt at norske bistandspenger gikk videre til Hamas.

Dette reiste spørsmålet: Hvilke dokumenter fantes om dette i bistandsapparatet – Utenriksdepartementet og Norad?

2.1 Forventet: Evalueringer av hvor mye penger som gikk videre til Hamas

Forventelig ville det være evalueringer av hvor mye Hamas' budsjetter ville øke som følge av norsk bistand – når det eksempelvis ble overført 100 millioner til personer på Gaza-stripen, hvor mye av disse pengene ville gå videre til Hamas i form av skatter og avgifter?

Når det blir tildelt midler direkte i Norge til større tiltak som veier, utarbeides det gjerne økonomiske oversikter og evalueringer (med konfidensintervall) over hvor midlene går i neste instans – altså de indirekte effektene av tildelingen og overføringen, og hvordan overføringen vil tilflyte til eller støtte aktører i neste instans.

Det framsto naturlig om det tilsvarende hadde blitt utarbeidet slike oversikter om hvordan norske bistandstildelinger tilfløt Hamas i neste instans, særskilt jf at dette utvilsomt ville skje, per økonomiprofessor Rune Jansen Hagen.

2.2 Forventet: Risikodokumenter og andre dokumenter om overføringene

Forventelig ville slike evalueringer også være innbakt i de ulike retningslinjene, tildelingene eller kriteriene – at eksempelvis om to prosjekter framsto likeverdige i hvordan de avhjalp nød, ville prosjektet som medførte den laveste finansieringen for Hamas foretrekkes av de to.

2.3 Realitet: Innsynsbegjæring til Norad slettet uten journalføring eller behandling

En innsynsbegjæring om slike evalueringer og risikodokumenter dokumenter ble sendt til Norad. Den forble der ubesvart i seks uker før Krimnett sendte purring. Norad opplyste da først at innsynsbegjæringen ikke ble funnet:

Vi har sjekket alle mapper i vårt sentrale postmottak (innboks, sendte elementer, junk, slettede elementer, kombinert med søk på Hamas, din e-post adresse, samt sortert på dato), men uten å finne et eneste spor etter din e-post sendt 27.10.2023.

Vi har ikke hatt andre lignende saker tidligere.

Krimnett krevde derfor innsyn i nettverkslogger. Norad fant da at innsynsbegjæringen var slettet:

Etter å ha gjort ytterligere undersøkelser for å komme til bunns i hva som har skjedd, fant vi den sendte e-posten. Den har blitt slettet ulest, og dette beklager vi på det sterkeste. Det er med andre ord snakk om menneskelig svikt, og ikke en svikt i våre systemer.

Selv om Norad skriver at mailen ble slettet usett, ville emnet være synlig for leseren, og det er mulig å skru mailer mellom lest og ulest med museklikk. Bakgrunnen for at mailen ble slettet ulovlig uten journalføring er fortsatt uklar.

2.3 Realitet: Innsynsbegjæring til UD – ubesvart i nær tre måneder

En lik innsynsbegjæring ble sendt til Utenriksdepartementet, heller ikke denne besvart. Videre purringer ble sendt etter 1 og 2 uker, og spørsmål om manglende svar, uten at dette ledet til svar. Etter 6 uker klaget Krimnett til Sivilombudet, som åpnet undersøkelse, jf del 5.

DEL 3: Dokumentinnsyn i enkeltsaker – hvem har vært involvert?

I tillegg til det brede saksinnsynet, var det viktig å få fastslått: var det virkelig slik at pengeoverføringer til personer på Gaza-stripen var blitt godkjent og utført? Eller hadde bistanden bare bestått i varer/gjenstander/forsyninger med lavere potensiale for å finansiere Hamas?

3.1 Søk på dokumenter i elnnsyn for å finne navn på saksbehandlere

For å evaluere dette søkte Krimnett i saksmapper på elnnsyn etter tildelinger som framsto knyttet til bistand til Gaza, og ba om dokumentinnsyn i sakene.

Gravingen viste seg å bære frukter – det ble funnet flere eksempler på tildelinger der penger var ment å skulle utbetales til et meget stort antall personer på Gaza-stripen, så mange at det kunne helt utelukkes at ingen av disse ville bruke penger på slike daglige varer og tjenester som Hamas skattla.

Navn på saksbehandlere som hadde vært involvert i disse tildelingene fremgikk også av dokumentene. En av saksbehandlerne var Christine Beate Knudsen. **Navn krevd sensurert av SKUP**

Christine Beate Knudsen **Navn krevd sensurert av SKUP**

Seniorrådgiver / Senior adviser

Utenriksdepartementet - Norwegian Ministry of Foreign Affairs

Seksjon for humanitære spørsmål – Section for Humanitarian Affairs

Mobile / WhatsApp: +47 99 27 11 11

Office: +47 23 95 60 00

[www](#) – [Facebook](#) - [Twitter](#) - [Instagram](#) - [E-mail restrictions](#)



DEL 4: Uriktige forklaringer/falsk informasjon fra Utenriksministeren, UD, Aukrust og VG

Per uttalelsen fra økonomiprofessor Rune Jansen Hagen er det «opplagt» at norske bistandsmidler betalt til personer på Gaza-stripen gikk videre til Hamas. Dokumentinnsyn viste også at slike betalinger skjedde.



En rekke åpne kilder hadde omtalt det samme i flere år – som BBC og Associated Press – hvordan Hamas finansierte sine militære aktiviteter gjennom skatter og avgifter.

Likevel skulle en rekke norske kilder spre falsk informasjon om at dette ikke skjedde. Disse fikk spørsmål og tilsvarsrett, men ingen ville eller kunne forklare hvordan påstandene deres var riktige.

4.1 Uriktig informasjon fra utenriksminister Anniken Huitfeldt, i NRK

Utenriksminister Anniken Huitfeldt opplyste, kort tid etter angrepet, at det «*ikke finnes grunn til å tro at norsk bistand til Palestina har hjulpet Hamas*».



Huitfeldt ble oversendt opplysningene om hvordan norske bistandspenger gikk videre til Hamas gjennom skatter og avgifter, og bedt om tilsvar, men svarte ikke på dette.

På tidspunktet for Huitfeldts uttalelse var det imidlertid velpublisert og kjent i en årrekke at Hamas finansierte seg gjennom skatter og avgifter. Gitt Huitfeldts svært langvarige engasjement på Gaza kan det fullstendig utelukkes at hun var ignorant om noe så velpublisert som hvordan Hamas finansierte seg selv, eller noe så opplagt (jf professor Hagens ord) som at pengeoverføringer gikk videre til Hamas.

Ut fra dette utarbeidet Krimnett oppslaget: «Anniken Huitfeldt skaffet Hamas terrorpenger – og løy om det»



"ikke finnes grunn til å tro at norsk bistand til Palestina har hjulpet Hamas"

Anniken Huitfeldt skaffet Hamas terrorpenger – og løy om det

<https://www.krimnett.no/2023/12/06/anniken-huitfeldt-skaffet-hamas-terrorpenger-og-loy-om-det/>

4.2 Uriktig informasjon fra Åsmund Aukrust, i VG

Storingsrepresentant Åsmund Aukrust (Ap) opplyste i en VG-artikkel at «Norge aldri har sendt bistand til Hamas – hverken direkte eller indirekte».

Det relevante ordet i denne setningen er «indirekte» - klart nok har Hamas ikke vært direkte mottager av norske bistandsmidler, men ut fra opplysningene i BBC, Associated Press og Deutsche Welle har Hamas vært indirekte mottager av norske bistandsmidler.

Spørsmål om dette ble sendt til Åsmund Aukrust, som forble ubesvart.

Krimnett valgte her en annen redaksjonell vinkling – å fokusere på VG, som hadde viderebragt den uriktige informasjonen, tilsynelatende helt ukritisk. Forfatter av artikkelen var journalist Thomas Fredrik Kristensen. Kristensen ble tilsendt følgende spørsmål:

- 1. Du har videreformidlet Aukrusts påstand om Gaza-bistand. Gjorde du noe for å ettergå eller kontrollere at denne var riktig?**
- 2. Kan du innestå for at påstanden fra Aukrust sannsynligvis er sann, eller er du åpen for at det er falsk informasjon?**
- 3. Kan du tilbakevise at norske bistandspenger ikke bare har omfattet varer og tjenester, men også pengeoverføringer til personer på Gaza-stripen?**
- 4. Kan du tilbakevise at en del av pengeoverføringene til personer på Gaza-stripen har gått videre til Hamas i form av skatter og avgifter?**

Kristensen svarte imidlertid ikke på disse spørsmålene. Krimnett produserte derfor oppslaget:



<https://www.krimnett.no/2023/12/06/vgs-thomas-kristensen-spredte-falsk-informasjon-om-hamas-bistand/>

4.3 Uriktig informasjon fra Utenriksdepartementet – oppslag om saksbehandler

Utenriksdepartementet fikk tilsendt spørsmål for å faktasjekke uttalelsen fra Anniken Huitfeldt nevnt under punkt 4.1 den 23. oktober, men opplyste at de ikke hadde tid til å svare på faktasjekken:

Viser til statsministerens redegjørelse i Stortinget forrige uke:

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/statsministerens-redegjorelse-om-situasjonen-i-midtosten/id2999648/>

Utover dette har vi ikke kapasitet til å drive faktasjekk nå.

(Merk: redegjørelsen svarte ikke på spørsmålene)

UD opplyste i senere utveksling også at:

Det er ingen grunn til å tro at norske bistandspenger ... har bidratt til å finansiere terrorangrepet til Hamas 7. oktober.

UD hadde imidlertid allerede på tidspunktet fått opplyst om mekanismen for at norske bistandsmidler gikk til Hamas gjennom skatter og avgifter. Ytterligere og mer konfronterende spørsmål om dette ble ubesvart av UD.

I forsøk på å fremtvinge et svar fra UD tok Krimnett det redaksjonelle valget å fokusere på en enkelt saksbehandler som ifølge dokumentinnsyn hadde godkjent slike pengeoverføringer som gikk videre til Hamas: Christine Beate Knudsen. Statsansatte har ytringsfrihet om sin egen situasjon, og UD ble også bedt om å opplyse om forhold som skulle hindre Knudsen i å uttale seg, uten å opplyse om noen slike hindringer. Knudsen skulle dermed være en god kilde angående departementets praksis og indre anliggender. **Navn krevd sensurert**

Saksbehandler Knudsen fikk forelagt en detaljert, fire-siders beskrivelse av saken, med kilder, fikk opplyst at overskriften ville fokusere på hvordan hun godkjente bistand som hadde gått til Hamas, og ble gitt god tid til tilsvar. Knudsen opplyste innledningsvis at hun kom til å svare:

kommer tilbake til deg snarlig.

- Christine Knudsen **Navn krevd sensurert av SKUP**

Saksbehandler Knudsen forble etter dette fullstendig taus, og svarte ikke.

Knudsen fikk da tilbud om å få forklart om noe skulle være uklart, og tilbud om ekstra tid:

Om noe som står er uklart er det bare å si ifra, så oppklarer jeg umiddelbart. Du kan også be om mer tid til å svare om nødvendig.

Dette ledet heller ikke til noe svar. Overskriften to uker senere ble dermed det Knudsen hadde fått opplyst at den kom til å bli om opplysningene ikke kunne tilbakevises og spørsmålene ikke ble besvart: «Norske Christine Knudsen bidro til å finansiere Hamas-terror».

Navn krevd sensurert av SKUP



Navn og bilde krevd sensurert av SKUP

Norske Christine Knudsen bidro til å finansiere Hamas-terror

Som saksbehandler i
Utenriksdepartementet godkjente
Christine Beate Knudsen

<https://www.krimnett.no/2023/12/22/norske-christine-knudsen-bidro-til-a-finansiere-hamas-terror/>

DEL 5: Sivilombudets granskning av brudd på Offentlighetsloven

Verken Utenriksdepartementet eller Norad svarte på innsynsbegjæringer slik loven krever, jf del 2.

For Utenriksdepartementets del ble det sendt både en innsynsbegjæring den 23. oktober, to påminnelser i ukene etter, og ytterligere spørsmål, uten at innsynsbegjæringen ble besvart.

Som følge av dette klaget Krimnett til Sivilombudet, og Sivilombudet åpnet undersøkelse i Utenriksdepartementet. Klagebehandlingen er pågående. Når Sivilombudet har ferdigstilt en undersøkelse kommer ombudet alltid med en uttalelse, som vil utgjøre ytterligere materiale i saken.

Undersøkelse - sen behandling av innsynskrav og manglende svar på henvendelser

Vedlagt er kopi av klage 4. desember 2023 med vedlegg til ombudet fra Michael Anderson.

Klagen gjelder sen behandling av innsynskrav 23. oktober 2023. Kravet skal ha blitt sendt via Utenriksdepartementets e-postadresse, post@mfa.no. Det er opplyst hit at departementets saksnummer er 2023/14100. Anderson purret på svar 30. oktober, 8. november og 10. november 2023, før han 28. november 2023 anså den manglende besvarelsen som et avslag og ba om en utvidet begrunnelse. Han skriver at innsynskravet fremdeles står ubesvart, og at han heller ikke har mottatt svar på de øvrige henvendelsene han har sendt.

I telefonsamtale 7. desember 2023 mellom seniorrådgiver, [REDACTED], her og en ansatt ved Utenriksdepartementets sentralbord, ble det opplyst at departementets arkiv ikke var tilgjengelig på telefon, verken den dagen eller en annen dag. Det ble videre opplyst at arkivet hadde gitt vedkommende beskjed om å si at ombudet må henvende seg skriftlig. I lys av dette og informasjon fra sentralbordet om at de ikke kan gjøre søk som kan avklare hvor innsynssaken er til behandling, har vi besluttet å undersøke saken.

Har departementet mottatt innsynskravet 23. oktober 2023 og de senere henvendelsene fra Anderson? Hvis ja, hva er årsaken til at Anderson ikke har fått noen svar? Når kan Anderson forvente å få et svar på innsynskravet sitt? Er saksbehandlingstiden og den manglende besvarelsen av henvendelser i denne saken representativ for departementets behandling av innsynskrav generelt?

Hendelser i etterkant og SKUP-krav om sensur

I etterkant av opprinnelig metoderapport har flere ting skjedd: Sivilombudet konkluderte at UD brøt offentlighetsloven. UD har innrømmet at det ikke finnes evalueringer av hvor mye penger som har gått til Hamas.

Og SKUP-leder Jan Gunnar Furuly har krevd at navnet på saksbehandleren blir sensurert.

1. Sivilombudet feller Utenriksdepartementet for brudd på Offentlighetsloven

Sivilombudet konkluderte den 19. februar (sak 2023/5638) etter Krimnetts klage at Utenriksdepartementet brøt Offentlighetsloven.

Innsynsbegjæring om dokumenter knyttet til Hamas-bistand sendt 23. oktober var da enda ikke besvart, 4 måneder senere. Dette utgjorde et utvilsomt lovbrudd, og fellelsen var forutsigbar.

 SIVILOMBUDET			
UTENRIKSDEPARTEMENTET Postboks 8114 DEP 0032 OSLO			
Vår referanse 2023/5638	Deres referanse 23/14100	Vår saksbehandler Martine Refsland Kaspersen	Dato 19.02.2024
Konklusjon			
Innsynskravet 23. oktober 2023 fremstår ikke besvart i sin helhet. Det hefter i alle fall betydelig usikkerhet til om innsynskravet fullt ut er besvart. Vi ber departementet behandle kravet. En kopi av departementets svar i innsynssaken bes sendt hit i kopi til orientering.			

Fellelsen var forutsigbar på en annen måte - Utenriksdepartementets svar knyttet til Hamas-finansiering hadde gjennomgående vært *obskure* – unnvikende og vage. At pengeoverføringer til personer på Gaza-stripen gikk videre til Hamas i skatter og avgifter, var helt utvilsomt.

Men enten fantes det slike dokumenter – og spørsmålet var da hvordan man forklarte dette. Mer sannsynlig var fantes ikke noen slike dokumenter, og hele systemet var preget av total taushet. Man visste det skjedde, men ingen snakket og ingen spurte. En elefant i rommet.

2. Utenriksdepartementet gir endelig svaret: Ingen evalueringer finnes

En fellelse i Sivilombudet er imidlertid noe som tvinger frem en reaksjon. Og reaksjonen skulle komme, i klartekst:

RE: Sen behandling av innsynskrav og manglende svar på henvendelser
1 e-post

Seksjon for Midtøsten og Nord-Afrika <Seksjon.for.Midtosten.og.Nord-Afrika@mfa.no> 22. februar 2024 kl. 14:51
Til: "andersonepost@gmail.com" <andersonepost@gmail.com>
Kopi: "postmottak@sivilombudet.no" <postmottak@sivilombudet.no>

Utenriksdepartementet har ikke foretatt egne «evalueringer av hvor store beløp som kan/har gått til Hamas via mellomledd som følge av norsk bistand (f.eks. minimum/maksimum)» og er heller ikke kjent med eller har mottatt slik evaluering av finansielle sider fra andre lands utenriktjenester, bistandsorganisasjoner eller uavhengige observatører.

Til tross for den nære integrasjonen mellom Hamas og alt som hender på Gaza-stripen – systemet der skatter og avgifter er Hamas' hovedfinansieringskilde – så opplyser UD at man ikke har en eneste evaluering av problemstillingen.

Utenriksdepartementet har ikke evalueringer av hvilke beløp som kan gå til Hamas som følge av norsk bistand.

Utsagnet setter Anniken Huitfeldts og Åsmund Aukrusts uttalelser i et interessant lys. Norsk bistand hjelper ikke Hamas, går ikke indirekte til Hamas, slo de fast – samtidig som det ikke finnes evalueringer av hvor store beløp som kan ha gått til Hamas.

3. Krav om sensur av saksbehandlerens navn fra SKUP v/Jan Gunnar Furuly

Krimnett sendte denne metoderapporten for deltagelse i SKUP, Stiftelsen for Kritisk og Undersøkende Presse.

SKUP-leder Jan Gunnar Furuly svarte:

«Dersom denne metoderapporten skal kunne publiseres på våre sider, må du fjerne navn og bilde på den omtalte saksbehandleren i UD.»

Det er imidlertid ingen grunn til å sensurere saksbehandlerens navn og bilde. En seniorrådgiver er en betrodd og erfaren stilling, og tilsvarsretten som er gitt både UD generelt og seniorrådgiveren spesielt har vært svært omfattende.

Krimnett har fremlagt problemstillingen for UD mange ganger, både overordnet og i stor detalj.

Saksbehandler Christine Knudsen fikk tilsendt en fire siders utgreiing om problemstillingen, med tilbud om ekstra tid, å få forklart eventuelle uklarheter, og ble forespeilet hvordan dekningen kom til å så ut. Knudsen lovet å svare, men gjorde ikke dette. Publikasjon skjedde to uker etter at spørsmålene ble reist.

Tilsvarsretten gitt seniorrådgiver Knudsen er dermed, etter norsk pressestandard, nærmest en Limousin frem til et 5-stjerners hotell. Det normale fra norske mediefolk er noen uklare linjer og frist til i morgen. Rapporten har fullt faktagrunnlag, og sensur kan ikke innvilges.

En ytterligere merkelighet er at både Furuly og SKUP-styremedlem Kristoffer Rønneberg jobber for Aftenposten, som nylig publiserte en sak der en UD-ansatt kvinne eksponeres med navn og bilde. Rønneberg publiserte dette endog på sin sosiale medier-profil:

